

Napút-füzetek

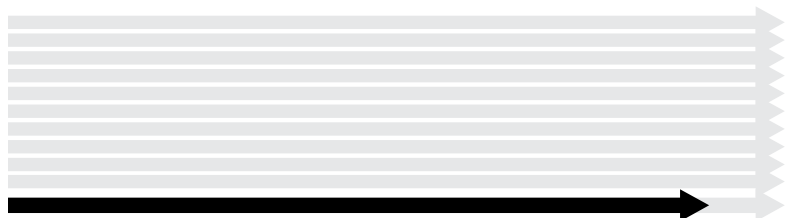
109.

Sali Bashota

Albán éjszaka

Györi László fordításai

Átok

Blatimi

Mennyei látomásként halványul a nap
Alatta álmodozás konok szabadsága
A sugarak fátyla alá nyújtja végtagjait
Az epikus sírás hangját máshová szökteti

Ha nincs egy nyugodtan pihenő levél
Egy falat alma fullasztja a torkot
A megriadt csordát gödörbe terelik
Árulástól búzlik a fullasztó levegő

Nem lehet rossz örökké a hír
A gyötrelmes előjáték után
Versbe ömlenek az átok mérgei
Férgeket lát aki messze nem lát

Összekeveredik a vér meg a genny
A lelkekben sírkő látomása moccan
A fej fölött kötél himbálózik
A magányos természet tanúságtétele

Amint az alkony pokoli sötétségbe dől
Szabadon kalandoznak a verssorok
Hogy keserűségtől óvják a világot
Az átkot pedig ne hagyják sújtani

Az elátkozott szó

Fjalë e amshuar

A perzselődő nyári erdőben haldokolnak a madarak
Ha korhadni kezd a fa tövestül kidől
Eleven képe föltetszik a tükrön
A megfeszített szabadságot porrá őrlik az angyalok

Lelkem képmása még száz év múlva is
Mint lezuhant szobor hever a szakadék mélyén
Mire a régészek végre meglelik
Ha már a sötétben vak lesz a magány
A bánat élő falára vágyik
Kiállított képnek az elátkozott szó

Hazatérés

Rikthimi në vendlindje

Miért könnyeznének a kéziratok
Ha az újjáéledt háznak
Már van lelke is

Miért sírnának a madarak
Ha a faragott kövek
Már nem gyászolnak tovább

Miért kiáltanának a madarak
Ha az elhervadt virágok
Még hőséget ontanak

Miért szállna el az ihlet
Ha a leégett könyvtár
Fájdalmat többé nem sugároz

Az élet mosolya

Buzagaz i ringjalljes

Végre életre kel a szemben a fény
S nem vérzik többé a tekintet

Végre életre kel a hazai gyümölcs
S nem szivárog többé a seb

Végre életre kel a lélek kéziratának szomorúsága
Mint egy mumifikált monda

A fehér virág

Lulja e bardhë

1

A fehér virág
Lelkemben mindennap kihímezi a könnyeket

2

A lány mosolya
Kóborló fájdalom de fényt bocsát a szemre

3

A gyönyör pillanata
Elrejtett hevével két fehér kebel között alszik

4

A szép arc
A szendergő képből ihletet csihol

5

Az elégett szavak hamuja
Egy másik életrajzban a szomjat bünteti

6

A lélek legendáját
Felébreszti a nászút akár egy régi szorongást

7

A fájdalom bölcsessége
Inget vált gyászos ünnepélyességgel

8

A névtelen pantomim visszhang nélkül múlik el
Akár a felejtés madarai

9

Az álmok pora
A fakadó fűvet is meggyilkolja a magányos napon

10

A felejtés reggelén
A falióra felkelti a csendet

11

A szerelem egében
A lélek árnyéka letörli ismét a könnyeket

12

Mennyi fehér virág
Nyílik újra otthon
Ha meglocsolják a szomorú magány könnyei

Az eltűnt hang után

Pas zërit të humbur

A fekete felhőkön túl
A fehér madarak elfelejtenek továbbvándorolni
A szobában meghal minden emlék

Egy ki nem ejtett szóért
Égig röpül az eltévedt hang
A szobában meghal minden emlék

Amikor lenyugszik a hold
A bűn kilencedik napján
A szív lánggra lobban
A szobában meghal minden emlék

A falevelek játéka

Loja e gjetheve

Az évszak zöld átka
Elnyomja a kint
A levelek hulló virággal játszanak

Fölszáradnak az ablaknál a könnyek

A legendában
Fehér álomra fekete hó szakad

Fölszáradnak az ablaknál a könnyek

A tilos utakon
Szójátékokat űznek az árnyékok
Egy unalmas összetört balladában

Fölszáradnak az ablaknál a könnyek

Az álom hősi halála

Vdekja heroike e ëndrës

Nincs szó amely átoktól elégne
Látvány nem fakul ki a némaság hófehér falán
A nappal nem a reggel árnyékára indul

Nincs tekintet mely úgy hervadt volna el
Mint az első szerelem álma
Ünnepélyes várakozás még nem lobbantott lángot
Búcsú nem roskadt le még a ház küszöbén

Nincs madár amely felszállhatna a hold udvarába
Kínokat nem jegyeznek föl az emlékek naplójába
Mosoly még nem olvadt bele az ősz szürke-zöld szemébe

Ébredő házban még nem mormoltak imát
Az ölelés puha kar de gyönyörűséget még nem érintett soha
Kígyó még nem marta meg az éjszakát

Ha valaki saját végzetét kívánja
Fantáziája álmát nem csorbítja ki a halál

Álmos játék

Loja e përgjumar

Talán újra elsárgulnak a levelek
Tűnődik a megvetett csend

Hadd haljak álmodozva

Talán újra elhervadnak a mosolyok
Tűnődik a tébolyult fájdalom

Hadd haljak álmodozva

Talán mégis elfogynak a könnyek
Tűnődik a szomorú arc

Hadd haljak álmodozva

Talán a harag elcsitul megint
Tűnődik a szomorú lélek

Hadd haljak álmodozva

Iđődimenziók

Pęrmásat e kobęs

Hajnalban

Szomorú szerelemért sírnak a levelek

Ne mondja senki

Hogy az átok kilencedik napján

Továtűnnek az emlékek

Délben

Halandó fehérbe öltöznek a hársfák

A gyász napjai koporsóba hullnak

Éjjel

Denevérek csaponganak a szobában

S örökre itt marad a vendég bölcs szava

Amikor elalszanak a lelkek

Az álmok újra táncba fognak

A fölperzselt faluban

Az arcok megvénülnek az unalomtól

A metamorfózis után

Pas metamorfozës

Kéziratok lángolnak a fekete mezőn
Kéziratok íródnak újra a hófehér mezőn
Kővé válik a lélek

Magány és halál

Një vetmi dhe një vdekje

Szép lassan elhervadnak a levelek
Szoborrá merevül az ősz
Ha megjelenik egyszer egy madár
Egy kislány hulló hajára hasonlít

Szép lassan elmúlnak az álmok
Csak önző dallamok szólnak
Mint egy nyugtalan harang
A halottak terén

Szép lassan elhervadnak az emlékek
A szeretet átokká változik
Ez a lélek temetésének rítusa
Mely újra kötéllel végződik

Makacs idők

Koha kryenece

Ez most nem az álmodozások ideje
Benned a magányosság kígyója alszik

Ez most nem a vándorlások ideje
Bennem az irigység angyala moccan

Ez már nem a bűnök ideje
Benned a múlt szomorúsága ébred

Ez nem a mosolyok ideje
Bennem egy képmás tűnik el

Elhervadt unalom

Mērzi e vysbkur

Az emlékek mezején
Meghal a magány
A madarak késlekedve kelnek vándorútra

A szépséget elemésztí a némaság

A szomorúság partján
Rémálmokat űzve
Bitangolják az árnyékok az éjfél

A szépséget elemésztí a némaság

Elhervadt unalommal
Sárga járdákon sétál a kiáltozó lélek

A szépséget elemésztí a némaság

Virágszedés

Képutja e luleve

A virágszedés a magányos szívből
A csecsemők örök sírására emlékeztetett
A hátrahagyott faluban
Csak az időváltozás törte meg a madarak némaságát
A magányos hajszalakat ölébe vette a szívdobogás
Az éj mélységébe merült szerelmet
A csend emelte föl
Szétszakítva az álom foszlányait
A kiégett ház udvarán a tekintet
A hold visszaverődő fényébe ütközött

Előérzet

Parandjenjé

Hajnalban érkezik
Kezében fehér virággal
Vöröslő búskomor arccal
A fájdalom súlyától görnyedezve

Ekkor a magány
Ágyba dől betegen

Délben érkezik
Megéve szabadságát
Álmait föláldozva
Érzelmét elfelejtve
Árulástól összerogyva

Ekkor a magány
Betegen ágyba dől

Este érkezik
Mint mindig
Csüggedten mosolyogva

Ekkor a magány
Betegen ágyba dől

A feltámadás felemás alakzata

Forma tjetër e ringjalljes

Ott van a bűn
A letaposott reggeli árnyékon

Ott van az átok
A gyász eloltott tüzében

Ott van a magány
A szárazon térdepelő szóban

Ott van a szomjúság
A levelek fájdalmaiban

Ott van az örökkévalóság
A feltámadt lélek vándorútjain

Csonka előérzet

Gjysma e parandjenjës

A magány jegén
A fekete hó buborékjai félálomba esnek

Csak az én fájdalomam beszél

Mikor az árnyékok a sötétbe bújnak
Elszakadnak az emlékek láncai

Csak az én fájdalomam beszél

Az álmatlanság égő emlékében
Kettétörnek a jó barát szomorú szavai

Csak az én fájdalomam beszél

A mosoly két fele
Mint a megrágott alma sárga bánata

Csak az én fájdalomam beszél

Az elégett szó hamuja

Hiri i fjalës së djegur

Marad még egy szó amely Tavasszal ég el
Ha nem írnak gyászdalt a kasza vágta fűnek

Marad még egy szó amely Nyáron ég el
Ha nem írnak himnuszot a szörnyű szomjúságnak

Marad még egy szó amely Ősszel ég el
Ha nem írnak éneket az esőeste vágynak

Marad még egy szó amely Télen ég el
Ha nem írnak dalt a magányos hóesésnek

Két lélek refrénje

Refreni i dy shpirtrave

Minden jó szó maga az áldás
Csak később hamvad el benne a tűz

Minden versnek van saját metaforája
A szerelem csak azután kap sebet

Minden álomnak van saját varázsa
A felejtés csak azután kiált

Minden madárnak van saját otthona
Az álmodozás csak azután eszmél

Minden várákozásnak van saját türelme
A szépség csak azután ragyog

Minden ösvénynek van saját határa
Csak azután lázad föl a magány

Könnyek nélküli jelenet

Skenë pa lot

Kilenc évig hevert ágyon a lázas fájdalom
Hogy kitépjen egy szót a halhatatlanság szívéből
A borzalmak borzalma ül
A kisdéd parázson

Idegen tőr döf a gerincbe
Megtépázott fekete ingen át
Hogy a türelem szavait
Földi árnyékokból égi harmóniába oldja

Porig ég a hajnal
A vérző szavak útján
Amikor ébreszt a szörnyű szorongás

Aki virradatkor
Sorsának ellenáll
Nem lesz az egyedül
Mint ritka üstökös az égen

Halkan égő bűnök

Mëkatet digjen në heshtje

A bűnök halkan égnek

A lélek tüze sóhajt a szobában
Az asszony sápadt arccal az ablaknál könnyezik

A bűnök halkan égnek

Egy madár mosolyogva köszön a csillagoknak
Egy virág őszi színekkel ünnepel
Egy lepke elalszik a csendes levelek közt

Párbaj

Dueli

Álmomban egy varjú lépkedett
Te üvegben egy kígyót őrizgettél
Bennem viharos éjszaka volt
Te átkozott tűzzel játszadoztál
Fájdalom nélkül a te hangod nélkül
Így múlt el napról napra
Emléked az üres térben

A várakozás vigasza

Ngushëllimi i pritjes

Ha hallod hogy tekintet kopog az ablakon
Ha belemarsz a fekete madarak hangjaiba
Ha meggyújtod fejemnél a gyertyát
Ha föltámasztod apám fehér csontjait
Ha tövig égeted az átkozott felejtést
Ha eloltod az elapadt könnyek lángjait
Ha elhesseded a révedő pillangókat
Ha elalszol az eltépett szó testamentumában
Ha elcsúfítod az elhervadt évszakot
Ha felébredsz az első csók érintésére
Ha felkiáltasz a mosoly piros terén
Ha őrzöd az elégetett papírok vágyait
A vigasz egyedül te vagy
A várakozás vigasza egyedül

A felejtés balladája

Ballada e harrimit

Egy napon
A megsebzett éjszaka karjaiban
Magam is elfelejtem
S a csók tetemét nem temetem többé
A józan ész poklaiba

Egy napon
Mint a magány levágott hajszála
Téged is elfelejtelek
S könnyeidet
Többé már nem rejti a kígyó

Egy napon
Fölriasztom a lelkeket
Mikor a bölcs szó sebén kiáltozik
És nem akarok válni soha többé
A káprázatok leégett testamentumává

A pont vonulása

Udhëtimi i pikës

Nëlküled

Az árnyékban elég a fekete pont

Nëlküled

Az árnyékban sír a vérvörös pont

Nëlküled

Az árnyékban szitkokat szór a sárga pont

Nëlküled

Az árnyékban alázuhan a szürke pont

Nëlküled

Az árnyékban meghal a seszínű pont

Intimitás

Intimé

Virradatkor
Vörös eső zuhogott le rád
A fehér aszfalton égett a várakozás

Virradatkor
Fekete eső zuhogott le rám
A titok idegesen kígyózott tovább

Az elhagyott mezőn szedett virágok
Árnyékot vetettek ránk
Az elfelejtett emléket vörösre festették
Szemünkben pihennek
Kezünkben múlnak el

Virradatkor
Vörös eső fekete eső
Zuhogott le ránk

Anyánk arca

Fytyra e nēnēs

Ősz haja reggelente harmóniát hozott álom és valóság közé
Fából faragott bölcsőben ringatta egész éjszaka a mennyei álmokat
Mint leégett ház üszkös gerendáin az elcsitult altató végrendelete
Gyerekek hangja kiáltott örökké az űrbe
Homloka ráncai toványultak a végtelen térben

Kései feltámadás

Ngjallja e vonnar

Feltámadnak majd anyám sóhajai
A gyerekek megsebzett könnyei mosolyt fakasztanak

Megindulnak a szavak hullámai
A kéziratok hamujából villám csap ki majd

A leégett álmok új életre kelnek
Megszenteli a tüzet a hit

Feltámadnak mind az otthoni kövek
A szerelmes angyalok is ég és föld között

Az elhervadt csend is hangra kap
S azon a napon a kígyó megátkozza mérgét

A világ

Rizullimi

A szobában ugyanaz a pillangó röpködött körbe ugyanazt a lámpát
Mint kétezer éve ugyanazon a világon
Csak a fénysugár azóta újabb határokra tolta ki uralmát

A befalazás legendája

Legjenda e mirosjes

Ringatja könnyeid az Ősz
Szemem fölfénylő tüzében
Te nem vagy már többé Ugyanaz

Tiltakoznak a fájdalom virágai
Amikor az ablakon beköszön a szülőföld mosolya
Te nem vagy már többé Ugyanaz

A befalazás legendájában
A rugdalózó földet ringatja az ég
Te nem vagy már többé Ugyanaz

Az ellenlélek

Antishpirti

A művészet gondjai gyötörnek
Addig kiáltanak amíg le nem írom őket
Koromtól fekete arcunk ráncait
Kivetíti a homály gyászos vászna
Ha egyszer elfogy a türelmünk
Karóra tűzzük kivájt szemünket

A csúfos árnyékot kettévágta a kard
Az írás gyökereit eltakarta a föld
Az Aloidok sírján elhullott hét holló
De a bizarr károgás nem hallgatott el

Másfelé húz a vérem
Ha nincs mit örökölnöm nem köt ide semmi
Egy hangzatos szónoklattól is vérezni kezd
Utópisztikus sérelmekről őszül a természet
Sötétségbe borul a föld
Mikor házsártos az asszony a pohár után nyúlok
Az íratlan átokért
Elásott cselszövést kelepécét
Rejt az éjszakai sötét
Hogy az elrejtett fa ne kapjon esélyt az életre
Az oktalansággal összeölelkezve alszanak az élők
Nem tudják megváltani a sorsukat
Az ősi jóslat nyomán
Királyokkal együtt sztrájkol a vers
És eljön majd a barbárság vége
Illíria földjén éri utol a halál
S mint a boa tekintete
Lángol az írás
Amíg papírra le nem írom
Az arcomat
Furcsa játéka ez az ellenléleknek
Mióta – kétezer éve – követjük Krisztus lépteit
Vérrel fizetünk nyelvünk szabadságáért
Szürke magányunkat rovarok felhője borítja

Ha élne még Apolló

Si të ish gjallë Apoloni

Fekete sólyom hangján
Háztetőre szállt a gyászos jajgatás
Mint állatkertben
Ha áldozatára nyomja rá pecsétjét

Még kétezer évig nem lenne sötétség
Ha Apolló még élne
A lelkek mélyéből kitörne az áldott szó
Éljen a szabadság – éljete

A vér pírija meghitt vágyat keltett
Az ősz drámai eseményeiben
Eszelős hadjárat borzalmi jöttek
Álmukban énekeltek ébren vágyakoztak

Ha élne még Apolló nem lenne az az eb
Mely könnyek cenzúrájával félelmet hozott
A kifosztott térben ernyedtt türelemmel
Minden bánatot halhatatlanul összetört

Lelkünkben egyetlen mozdulatra
Sötét emlékké íródna át a dátumok
Hiszünk az életben mint a fájdalomban
Inkább meghajlunk de vakok nem leszünk

Egy Isten van

Zoti është një

Egy Isten van
Bánatot teremtett a szörnyű sötétségben
Hogy a nappalok mérgére fekete árnyékot vessen
Amelyből a kígyó rejtőzve menekül

A lázadó türelem
Zamatos almába harap
És hátrakötött kézzel
Haláloedösi aljasul

Egy Isten van
Nem a lehullott fejek miatt hittél benne
Lángba borítja eszméletedet
Füstté változtatja a lelked
Mielőtt elereszt Ithakába
Az elárvult bolygón

Emlékeink gyertyáit
Hűségünk gyújtja meg
Útra hulló vérrel
Végtelen könnyeinkkel

Egy Isten van
Amikor eljön a szabadság
Nem tűri többé a bűnt
A sír szélén üldögélő lángban álló hóhért

A megcsonkított természet

Natyrë e urarë

A megcsonkított természet évszázada csábít
Bátorságra biztat minden egyes verssor
Ha a Hajnalcsillag nyugovóra tér
Indulj el Achilles sarkának nyomában

Otthonom küszöbe átkozott vágóhíd
Aljas csaló át nem léphet rajta
Az el nem hangzott ének valakit földerít
A sisak csupa vér de a szeretetét

Él még a nyáron megsebzett szerelem
A kihulló könny beárnyékolja a napot
Minden sors egyszer feje tetejére áll
Az eltemetett szót egyszer hangra bírja

Az akasztásra váró hurok bátortalan
Sárga haragom torkomban elakad
Amikor a megcsonkított természet újra csábít
Indulj el Achilles sarkának nyomában

Halandó rítus

Ritual mortor

Sápadt arcok jönnek felém
Fölrobban a súlyos magány
Ez a szétválasztott sorsok sikolya
Amikor az elátkozott költő órája visszatér

Nem látom sehol az ajtó küszöbét
Árnyéket vet rám a reszkető gyanú
Lefoszlik a poklot elrejtő ragyogás
A szép női ruhákat mélybe temeti

Most szememtől elvonja a napfényt
Mint Árgussal tette ezer éve
A növények kibújó sarját levágja
Didergő álmok várnak rám

Lélegzetem megfojtja verseim sorait
Végtelen hosszan gombolyítanám
De nem akarom romokban látni
Mint száműzetésbe induló szerelmemet

Mintha sírgödör közeledne
Hazai földön halandó rítussal
Törött kézzel gúzsba kötött lábbal
Ó istenem istenem

Prokrusztész ágya

Si në shtratin e Prokrustit

Fehér látomás a homlok éke
Egy réges-régi mezőn
Ahogyan a szekér kínnal a hegytetőt
Úgy ér el könnyek nélkül a fájdalom

Még azt a kicsi reményt is letépve
Mely az unalom zugában rejtetik
Véreznek a meggyötört nappalok
Észrevétlenül akarnak elégni

Mint aki hegyre vánszorog jajongva
Úgy vergődik most a lelkem
Vergődik reszket
A kígyó vérnyomát követi

Fájdalmat cenzúráz a tragikus ágy
A kinyújtóztatott álom szárnyra kap
A lábak lerúgják kötelékeiket
Prokrusztész pedig újabb áldozatokat ejt rabul

Fehér látomás a homlok éke
Mintha lángok borítanák
Mint ama Titán kigyújtom a lángot
Ha Ithakára teszem majd a lábam

Dimal lírája

Lirikë pë'r Dimalin

Amikor elkapja a kegyetlen vágy
Fekete fenevad falja a világot
Dimal a parazsat hiába söpri le magáról
Antik teste megperzselődik

A kardja nem csörög
A csatatér elsüllyed
Akár a nyitott sírgödör

Most lelke mélyen alszik
A tűző napon
Mint kézen a sólyom

Mikor újra kisüt a nap
Dimal mint jó Istenünk
Betekeri a térképet

Kihegyezzük-e újra szarvainkat
Az etnikumok ködös tükre mélyén
Ahogy a haza történelme tanít

Dimal zeng de nem pusztul
A feledésbe vesző
Történelem hosszú útjain

A szabadság álma

Gjumi i lirisë

Álmatlan éjszakában sorok forgolódnak
Kiszáradt vérfoltok takarják el a horizontot
Hideg rázza szomorú testemet
De a konokság egyszer bőven megfizet

Szavakat ringatok bölcsőben vagy sírban
Artisztikus halhatatlan sikollyal tele
Tűzzel sújtom vakmerőségemet
A fájdalom a harmattal miért nem múlik el

Ha majd a szabadság álmomat megzavarja
A parton zizegő zümmögést
Elnyomják a barbárság hangjai

Hova lettek érzelmeim
Melyek a nyitott sebeket bekötözték
Most rossz idők járnak a főváros felett

Albán vágy

Ankth shqipëtar

Szúr

A szorongás

Szabadságot sajtolnék a vérből

Fogcsikorgatva őrlném

A lángoló földet

Mikor királyunk

Fölemelt fővel megbukott

Megtört a barbárság

Álmában a hazatérő holló

Szárnya kifehérül

A versek lángját el nem olthatod

A szeretet nem múlik el soha

Hiába tombol odakint a szél

Verítéket törölve homlokomról

Most egyetlen vágy zaklat

Hadd véshessem lelkembe illírül

Szabadság

Az elégetett kézirat balladája

Balladë përr dorëshkrimin e djegur

Nem térnek vissza a barbárok
Magukkal vonszolják az otthont
A Papírok Köztársasága terére
A feltámadás hetedik napján
Az elégetett kézirat fölsikolt
Az anyanyelv
A szavak poros testamentumába hullik
Mint selyemingbe áztatott lélek
Eljön majd a tiltott mosolyú évszak
A föld alatti álmokból kibújik
Végletekig szomorú hangjaival
A Föld a Víz a Lehelet
Lemossa a bűnt
Lenyeli a büntetés keserűségeit
Koporsóban kiált fájdalmában a halál
A sorok fehér hamuja átokba szabadul
A barbárok nem térnek vissza
Magukkal vonszolják az otthont
Forgolódik az öreg magány
Szüzeknek gyűjt gyertyát
Reggel amikor a nap már árnyékot terít
Gyászosan ragyogó fejék uralja a csendet
A síron túli világban megveti az álmot
Én vagyok a Pokol – mondja az elátkozott költő
A leszámolás napján
A névsor mérszárlását
Kakukk hangja kíséri
Az ősi bátorság fehér leple alá
Miközben a siránkozás vérben öblíti keze írásait
Egy csüggeteg napon amikor elválik tőlem a lélek
S a halál szebb világába vágyik
A barbárok nem térnek vissza
Magukkal vonszolják az otthont

Elfoglalt korzó

Korzo e pushtuar

Egymás nyomába lépnek az elfoglalt korzó emlékei
Az évszakokat sebzett virágok illata önti el
Tenyerünkbe a félelem árnyékai ülnek
Sárgára válnak a helyek ahol találkozni szoktunk
A bevégzett drámát élik újra át

Az alkony csendjét gépfegyverropogás veri föl
Száműzöttek szimfóniájától gyötrődik a város
A hársfák szuronyra tűzik a láng martalékait
Sápadt verejtéktől borzad el az élet
A füstös üvegen
Egy árva kisgyerek mosolya dereng át
Ha lesütött fejét ég felé emeli valaki
Az elszenesedett papírok alól kikel egy virág

Fogcsikorgatva alszik el Pristina
A lerombolt park álmában győzelmet remél
A szerelem befalazott kislány könnyében haldokol
A fortélyos áldás egyetlen szűk zugában

A hidak közt láncokon
A költő veséjét a kínvallatás szökőkútjába hajítják
Madárszívet tálalnak föl fekete asztalon
Derűsen a gonosz köretéül
De eljön a béke a tükör homályán keresztül
S becsukja a Mérsékelt Bűnök Antológiáját

SZOMORÚ TŰNŐDÉS

Meditim i trisht

A gyászoló ősz elhantolja a tömeget
A győzelem terén új nyomok maradnak utána
Feketébe bújó szomorú tűnődésem
A vastag falat is megrepeszti
Egy költő kiált
Ha vérzik a verse
Sötétség borul rá de büszkén viseli
Átkozott szárnyakon röpül a lázadás
A pokol vakságát sohase tűri el
Feketébe bújó szomorú tűnődésem
Mit kezdjek barbárság verette soraimmal
A halott arca az ereket eltakarja
Emlékeink évszázadokra kiütköznek rajtunk
Sírkövem szép árnyékokra vágynak
Míg messze csendül a hantolás harangja

A halál második alakja

Forma tjetër e vdekjes

Pristinában nem lehet meghalni
Este hét órakor
Mert a madarak jajgatásától
Megbolondul mind aki él

A tűz újra lángra kap
És a fájdalom újra fölkiált
Csak a részegek énekelnek
A bánat hallatán

Pristinában nem lehet meghalni
Amíg nyílnak a kutyák
A vadak nem alhatnak el
Amíg minden lélek szögre van akasztva

Albán éjszaka

Natë shqipëtare

Lelakatolt álmokkal haldoklunk éjszakánként
Lehunyt szemmel hollót tekerünk nyakunk köré
Elrontott életünk betűit
Homályos líra marja
A bomlott ész a testünk melengeti
Mint egy királyi kalitkába zárt madár vérzik az életünk
Kígyóveremben haldoklunk
Vérünk vadállatok kútjába csorog
Egy szebb élet jogára vágjuk párnán nyugvó fejünk
Végtelen útján gyógyulást óhajt a tüdőbaj
Éjszakánként a semmibe falazott arccal haldoklunk
A fekete anyatej ha felforr
Gyógyírrá válik a gyógyulni kívánónak
Az izzó parázs kiszökik a kézírások hamuja alól
Mint vízbe lógatott ág reszket a hidegben a meztelen gondolat
A végítélet napján a mészárolók neveit rágja szét a nyelv
Mint fogságban elpuhultak haldoklunk éjszakánként
A dosszié ösvényén a szónoklat elindul
A reumára jó víz medencéjénél ácsorgó szobortól
Fuldoklik a kígyó bőrét terítgető ember
Magánya tóvá hömpölyög mint szent könyvében a sorsnak
Pokoli árnyékban ül a kegyelem
Mint a sötétség alól kiszálló sas kiáltozása az albán éjszakák felett

---

Páncélba bújt szeretet

Dashuri e blinduar

Bárha térdemig ér a vér
Rozsdás tőr fenyeget
Nem rab az én tollam
A lázadó álom
Vándorútra indul

Szememben a bánat tengere árad
Átok soraimra
Örök fájdalom kering
A történelem álmait a látomás szétkuszálja

Ó száműzetésben megölt fényességem
Virágot vinnék az otthoni sírra
Hogy félelem nélkül térhess vissza egyszer
Ó fényem világom

Mint elvadult felhő ébredek
Amikor térdemig ér a vér
Pedig páncélba bújt
Szeretet vagyok

A nyár istene

Për zotin e verës

A száraz évszakokon hosszú himnuszt
Éneklünk majd a nyár Istenének
Hogy behullámzik vérző szemöldökünk

Jajgatásunk majd a tenyerünkre csordul
Vállunkra dőlnek a század összes évei
A kardvirágok pedig kaszabolják őket

A réműlet istene vonul
Néma nők áradata ellen
Kiknek szomorú köznapi álmai
Földre vert gyászos fekete sisakok

Ha győzelmi koszorút köt a nyár istensége
Az árulás végrendeletének szavait halljuk
S leköpjük a ránk törő szörny
Véres ábrázatát

Sajnos az albán irodalomról a magyar olvasó nem sokat tud. Egyetlen író volt, Ismail Kadare, akinek több regényét ismerheti a magyar olvasó, de az albán költészet nekünk idegen terület. A nyelvi akadályok miatt – néhány kivétellel – őt sem albánból, hanem franciából vagy angolból ültették át magyarra. Nálunk alig vannak, akik értik az albánt. Nagy albánológusunk, Schütz István értette, tudományos munkákat is írt az albán nyelvről, de sajnos már meghalt.

Hát még a koszovói albán irodalom milyen ismeretlen! Most egy pristinai albán költő verseiből mutatunk fel némi töredéket.

Sali Bashota egy Cerovik nevű városhelyen született, bölcsészeti végzettséggel, ma a pristinai egyetemen tanít és a koszovói nemzeti könyvtár igazgatója. Nemcsak verseket ír, tanulmányköteteket is sorra-rendre közread. Ami Koszovót érte az elmúlt évtizedekben, az őt is sújtotta. Lakását feldúlták, kéziratait, könyveit kiszórták és felgyújtották, ez az emlék finoman, rejtetten többször is felbukkan

a verseiben. És természetesen az albán múlt, a koszovói albán szenvedés. Tudnunk kell, hogy az albán nép és nyelv eredetében sok a homályos folt, nyelvük indoeurópai, de teljesen különálló sziget. Magukat általában illír eredetűnek tartják, de a trák származást is lehetségesnek vélik. Ezt azért jegyezzük meg, mert egyszer-egyszer Bashota is utal őseire. Nem világszéli költő, a mai világirodalom áramába kapcsolódik, meglehetősen bizarr képzeletársításokkal él, sokszor magunknak kell összeraknunk a mozaikokat, hogy versei egésszé váljanak. A többit ne mi, hanem maga az összeállítás mondja el.

A versek úgynevezett nyersre fordítását áldozatos munkával nem irodalmár készítette, egy mérnökember, Luari Róbert; ez a híradás nem lenne nélküle. Értelmezésünk az ő értelmezését követi. Ami benne költészet, az viszont az én próbám.

Megjegyezzük még, hogy versei franciául, románul, angolul, törökül, németül, svédül, lengyelül, arabul, bolgáruul, macedón nyelven is megjelentek.

Györi László

Cédrus Művészeti Alapítvány
1136 Budapest, Pannónia u. 6.
Telefon: (1) 247-6657
Mobil: (30) 511-3762
E-mail: szongy@gmail.com
Honlap: www.naputonline.hu

Felelős kiadó: Szondi György
Szöveggondozó: Kovács Ildikó
Tördelőszerkesztő: Szondi Bence
ISSN 1787-6877
ISBN 978 963 263 662 7